

astfel tinerii au semnalat că „*intrând la o universitate privată, nu ai garanția că acea universitate va mai exista la anul*” (FG 2, rural, f, 16-24 ani).

Constatăm astfel că obținerea independenței a adus noi oportunități, posibilități pentru întreaga populație a Republicii Moldova, în mod special pentru tineri, dar aceștia nu au beneficiat de ele – „*am fost și suntem cei mai săraci*” (FG 3, rural, m, 16-24 ani). Schimbări majore se vor produce în societate, doar atunci când în locul celor care stau în prezent la conducere vor veni reprezentanții generațiilor din 1990, adică cei tineri care sunt educați într-un alt spirit, care au o altă mentalitate. În prezent însă, asistăm mai mult la schimbări de formă, de fațadă și mai puțin de conținut, susțin tinerii intervievați.

DREPTATEA SOCIALĂ ȘI DEMOCRATIZAREA SOCIETĂȚII

Iulia Gorincioi, dr.conf. univ.USM
Angela Suceveanu dr.conf.univ. USM

În filosofia politică contemporană reflecția asupra valorilor democrației cunoaște o importantă înnoire. Filosofia politică nu contestă fundamentele societății liberale, ci vrea, pur și simplu, să o organizeze, spre a-i modera efectele negative, în special menținerea inegalităților sociale. Pe de o parte, ea nu pune în discuție regulile pieței în funcționarea vieții economice. Pe de altă parte, nu opune libertatea și egalitatea : acolo unde, chiar pe urmele Revoluției franceze, reflecția politică vede în libertate și egalitate două valori contradictorii ce trebuie conciliate, filosofia politică de la începutul secolului al XXI-lea vede în principiul egalității o posibilă organizare a libertății. Principiul „dreptății” și, prin el, ideea de „echitate” constituie piatra unghiulară pe care este construită o reflecție asupra echilibrului drepturilor și căutarea unei

libertăți împărțite în mod colectiv.

Trebuie de menționat că echitatea nu este o noțiune recentă și care să reprezinte procesul de modernizare a societății autohtone. Acest termen este utilizat cu multă amploare încă din epoca antică și a traversat întregul ev mediu, ajungând până în perioada modernă. Reactualizat în mod treptat în abordările timpurilor respective, așa cum și interesele umane au evoluat, totuși termenul nu se îndepărtează de accepțiunea actuală: tratament și șanse egale. Pentru noi echitatea socială înseamnă promovarea și implimentarea în practică a unor înalte standarde privind calitatea vieții pentru populația țării, libertatea fiecărui cetățean de oprimare și umilire, de sărăcie și foame, de frica de șomaj, boli și bătrânețe.

La modul general echitatea ne apare ca un criteriu moralo-etic fundamental pentru compararea acțiunilor subiecților, în corespundere cu care se realizează remunerarea și aprecierea fiecăruia în forma unor sau altor consecințe [1]. În calitatea unei funcții sociale fundamentale echitatea asigură proporționalitatea, balansarea și simetria acțiunilor mutuale (reciproc orientate) ale subiecților, controlează calitățile care propriu-zis formează și constituie relațiile sociale ca atare . Ea este înțeleasă ca concordanța (corespunderea) dintre rolul sau funcția practică pe care o are omul în societate și statutul lui social [2].

Care este starea problemei dreptății sociale în procesul de democratizare al Republicii Moldova?

Lansarea și implementarea reformelor economice în Moldova, urmate imediat după destrămarea URSS, a avut loc în condiții deosebit de dificile, care încă de la startul tranziției au fost marcate nu numai de instabilitatea și situația social-politică tensionată din țară, dezmembrarea teritorială a republicii (Transnistria) și lipsa unei baze legislative perfecte, dar și de autodistrugerea rapidă a economiei, de întreruperea relațiilor de producție din spațiul ex-sovietic, de exodul de cadre calificate, de scumpirea materiilor prime și resurselor energetice importate, de pierderea piețelor de desfacere – fapt ce a provocat deteriorarea catastrofală a nivelului de

viață, expansiunea fenomenului de sărăcie și generarea unui întreg spectru de probleme sociale - de la prăbușirea ratei creșterii naturale a populației la valori negative până la inechitatea flagrantă și înstrăinarea socială a unor largi părți ale societății . Chiar și în anul 2002, după 10 ani de tranziție, s-a înregistrat o cotă de peste 40% din populație a persoanelor aflate sub pragul absolut al sărăciei. Sărăcia, însă este o stare care se caracterizează prin lipsa de acces la bunurile materiale, sociale și morale, existente în societatea dată la un anumit moment și în baza cărora se formează sentimentele de inechitate socială, tensiune socială, disconfort social. Astfel, sărăcia trebuie percepută nu numai ca o categorie economică, dar și socio-psihologică. În acest context efectul cumulative al costurilor sociale ale tranziției își găsește reflectarea în Indicele Dezvoltării Umane (IDU) [3], care pentru Republica Moldova a coborât de la 0,757 în 1992 la 0,689 în 1995, puțin ameliorându-se în 2000 (0,700). Și dacă în 1994, potrivit ratingului ONU după acest indicator, Moldova se plasa pe locul 75 în lume, atunci în 1995 republica noastră a coborât pe locul 81, în 1997 – pe locul 110, în 1999 și 2000 pe locul 104 și respectiv 102. În pofida ameliorării neesențiale a IDU în ultimii ani, Republica Moldova, totuși, mai rămâne în grupul statelor cu „nivel mediu al dezvoltării umane, fiind învecinată de Albania, Tunisia, Indonezia, El Salvador și alte țări în curs de dezvoltare [4].

Privatizarea, liberalizarea și deschiderea economiei n-au impulsionat creșterea așteptată a producției și înviorarea economiei țării, crearea noilor locuri de muncă și oferirea ajutorului social din partea statului persoanelor celor mai sărace. Rezultatele economice ale unei asemenea privatizări au fost pur și simplu dezastruoase. Modelul ales de privatizare trebuia, și practic a rezolvat prima problemă, transferarea proprietății din mâinile statului, dar nu a creat acea clasă reală de proprietari, când fiecare cetățean deține o porțiune mică a patrimoniului de stat ca sursă de existență. Privatizarea în masă nu a atins principalele sale scopuri [5].

De fapt, a fost pierdut controlul statului asupra unor active în

valoare de miliarde de lei, frecvent manipulate în mod fraudulos de către managerii întreprinderilor și ai fondurilor de investiții. Treptat, în țară a înflorit corupția, transformându-se dintr-un fenomen excepțional într-o tradiție cvasiculturală, socialmente acceptată. Menținerea societății ca ansamblu unit este inseparabilă de realizarea unui anumit ideal al dreptății. Din acest punct de vedere, unul din semnele dezagregării (dezintegrării) legăturilor sociale este corupția, întemeiată pe capacitatea unora de a profita de sistem și de a se plasa prin aceasta în afara sferei dreptății. Corupția, definită ca abuz de influență, este o problemă politică și nu morală : ordinea socială în întregul ei este nedreaptă atunci când ceea ce este permis unora este interzis altora. Ea există la toate nivelurile și este alimentată de posibilități și stimulente pe care le creează sistemul de guvernare. Funcționarii corupți, persoanele agere și cu relații au pus mâna pe cele mai importante active, au admis privatizări ilicite și vânzări de proprietate de stat peste hotare, au fost implicați în importuri de hidrocarburi în absența oricărei transparențe, în anularea ilegală a obligațiilor fiscale, în direcționarea administrativă sau politică a creditelor bancare preferențiale etc. Bunăoară, în anul 1999 în urma unor investigații a companiei Transparency International Moldova a fost inclusă în grupul celor mai corupte 25 de țări din lume [6]. La cel mai înalt nivel este recunoscut că în Republica Moldova corupția a pătruns în toate sferile de activitate, inclusiv în sferile superioare de stat și organele de drept. Aceste date indică la adâncirea și răspândirea tot mai largă a corupției în Republica Moldova. Conform calculului indicele percepției corupției în Moldova în anul 2000 a constituit 2,6 (unde 10 este lipsa totală de corupție, iar 0 – corupție totală). După indicele percepției corupției Moldova este plasată pe locul 76 din 99 de state [7].

Nerespectarea legilor, deciziilor judecătorești și slăbiciunea aparatului de stat au încurajat economia subterană care s-a extins considerabil și a dus la apariția unui cerc vicios al corupției, activităților latente de antreprenariat, a redus veniturile la bugetul

de stat, în timp ce discrepanța veniturilor populației s-a majorat dramatic. Eficiența socială redusă a reformelor, diferențierea bruscă a veniturilor s-au manifestat prin extinderea sărăciei, în insuficiența acută a resurselor pentru susținerea sferei sociale. Pe parcursul întregii perioade de stabilire a statalității Republicii Moldova au fost adoptate un spectru foarte larg de acte normative [8], create multiple comisii prin care s-au făcut încercări de a contracara fenomenul corupției, însă, care, potrivit ultimelor constatări, așa și nu a suportat careva schimbări de esență și dimensiune.

Referitor la programele de masuri pentru combaterea corupției, aprobate la nivel de Guvern urmează a evidenția faptul că acestea au prevăzut întreprinderea unui șir de acțiuni orientate spre asigurarea cadrului normativ, stabilirea unor acțiuni de prevenire a corupției și perfecționare a sistemului de control, realizarea unor acțiuni de ordin economic, asigurarea financiară și tehnico-materială a organelor de drept, asigurarea cu cadre a organelor de drept, etc. Însă majoritatea măsurilor și acțiunilor stipulate s-au dovedit insuficiente în practică.

Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, adoptată prin Legea nr.398-XV din 02.12.2004, a inclus un compartiment aparte - „Combaterea corupției”, prin care urma să fie elaborată Strategia națională de prevenire și combatere a corupției, orientată spre identificarea cauzelor corupției, a celor mai afectate structuri și organizații, evaluarea corupției în contextul reformei instituționale a sectorului public. În 2004-2005 au fost intentate dosare contra unor funcționari publici învinuiți de corupție, dar aceste acțiuni s-au petrecut în condiții politice dificile. Guvernarea a fost învinuită de faptul că utilizează instituțiile specializate (Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției) pentru atingerea unor obiective politice. Pentru ca CCCEC să fie efectiv în combaterea corupției este necesară asigurarea unei transparențe mai mari în funcționarea instituției și ridicarea capacităților sale analitice la nivelul celor operative. De

asemenea, în aprilie 2005 experții Consiliului Europei au sugerat că în Republica Moldova e necesar ca CCCEC să aibă competențele exclusive în domeniul combaterii corupției, în timp ce alte funcții ale sale să fie transmise altor instituții.

În 2005 a început activitatea grupul de monitorizare a Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, chemat să monitorizeze modul de desfășurare a acțiunilor privind realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, să examineze problemele și propunerile înaintate de către instituțiile responsabile de realizarea acestui document și să propună propriile soluții în acest sens. Necătând la toate măsurile întreprinse, fenomenul corupției rămâne să fie unul stringent și fraudabil.

La momentul actual Republica Moldova se confruntă și cu scăderea bruscă a nivelului de trai a populației, datorat reducerii esențiale a puterii de cumpărare a veniturilor. Pe parcursul anilor de tranziție veniturile reale pe cap de locuitor s-au redus de 3,5 ori, cu toate că în ultimii ani procesul de reducere a veniturilor reale s-a încetinit, datorându-se în mare parte populației care muncește la negru peste hotarele republicii [9].

În aceste condiții economice procesele din domeniul salarizării lucrătorilor sunt determinate, în primul rând, de forțele pieței. Totodată, în situația în care mecanismul pieței muncii se află doar în proces de formare, iar forțele pieței nu se manifestă în cel mai perfect mod, salariul ca preț de echilibru pe cea mai fragilă dintre piețe nu-și mai poate realiza pe deplin funcțiile sale economice și sociale de bază (reproducere, de stimulare, de reglementare economică). Din acest considerent, în prezent salariul reprezintă mai degrabă o indemnizație socială și nu un preț al forței de muncă, părăsind astfel sfera raporturilor de muncă. Anume, grație acestui fapt are loc o degradare continuă a indicatorilor ocupaționali, ceea ce poate conduce în perspectivă la urmări grave pentru întreaga economie națională.

Analizând salariile din Republica Moldova la momentul actual se poate constata că ele sunt extreme de mici, ce a condus la

diminuarea accentuată a ponderei salariului în totalul veniturilor populației, precum și în PIB. Scăderea rolului salariului în formarea veniturilor în favoarea altor surse de venit este un proces firesc în condițiile tranziției la economia de piață. Însă atunci când această scădere ia proporții necontrolate, poate avea loc un transfer al funcției de reproducție a forței de muncă de la salariu la alte forme de venit, care nu sunt legate nemijlocit de procesul de muncă și de dezvoltare a capitalului uman. În aceste condiții o mare parte de salariați (ocupați în cea mai mare parte în sectorul public), ce-și formează veniturile exclusiv din salarii, sunt defavorizați față de alte categorii de populație ce-și asigură grosul veniturilor sale din alte surse. Această situație conduce la degradarea motivației muncii salariale și, în consecință, la un exod al forței de muncă din sfera productivă în alte domenii de activitate. Astfel, dacă în țările economic dezvoltate ponderea salariului în totalul veniturilor se menține la un nivel de circa 60-70% prin diferite politici guvernamentale, asigurându-se astfel, motivarea muncii și, prin urmare, creșterea productivității muncii și echitatea socială, în Republica Moldova ponderea salariului în totalul veniturilor constituie nu mai mult de 44%.

Același lucru se poate spune și despre ponderea remunerării muncii în PIB, care în Republica Moldova s-a situat la nivelul de 42%, comparativ cu 65%-70% în țările economic dezvoltate. În general, practica mondială (țările UE, SUA, etc.) în domeniul salarizării arată, că în pofida fluctuației indicatorilor macroeconomici, ponderea remunerării muncii în PIB se menține la un nivel destul de înalt și rămâne relativ constant. Reeșind din faptul că politica salarizării trebuie să fie unul din elemente principale ale politicii social-economice a statului, stimulentele principale pentru munca productivă și urmărind scopul întru redresarea situației create în ultimii ani, Guvernul Republicii Moldova a promovat o serie de măsuri eficiente. A fost elaborată o concepție nouă a politicii salariale a sectorului bugetar și celui real al economiei. Permanent se modifică salariul în diverse sectoare ale economiei. S-au modificat salariile tarifate a unor categorii de angajați din învățământ, medicină, cultură, sport, asistență socială.

Programul de activitate pentru perioada 2005-2009 pune ca sarcină majorarea salariului mediu lunar în economie până la 300\$ SUA către 2009. Desigur aceste măsuri în comparație cu costul actual al vieții nu sunt esențiale [10], dar direcțiile de ameliorare a situației salariale sunt constructive și sunt îndreptate atât spre o stimulare a motivației forței de muncă, cât și spre reabilitarea necesară a funcțiilor salariului atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul veniturilor populației. Republica Moldova trebuie să promoveze creșterea treptată a salariilor măcar până la nivelul din țările vecine, ce va micșora într-o măsură oarecare exodul forței de muncă calificată peste hotare și va îmbunătăți structura ocupațională a forței de muncă.

O altă problemă, ce reflectă echitatea socială în Republica Moldova este problema polarizării societății și diferențierii populației. Coeficientul GINI, care exprimă gradul de diferențiere socială, are o tendință stabilă de creștere [11]. În anul 2005 el a constituit 0,42 calculat după veniturile disponibile ale populației. Cu cât este mai mare coeficientul GINI, cu atât este mai pronunțată inegalitatea. În Republica Moldova nivelurile inegalității s-au dezvoltat în medie pe o traectorie liniară, astfel că inegalitatea în funcție de consumul populației a rămas în continuare la un nivel înalt (1998 – 0,399; 2001 – 0,388; 2005 – 0,3782). Prin urmare inegalitatea și sărăcia rămân să fie o problemă îngrijorătoare pentru țară. În anul 2005 , pentru prima dată după 1998 a avut loc o creștere pronunțată a ratei sărăcie, când fiecare al treilea cetățean al Republicii Moldova (29%) se afla în sărăcie absolută, estimată prin comparația cheltuielilor de consum pe adult echivalent cu pragul sărăciei absolute (353,87 lei). Fiecare al șaselea cetățean (16%) se afla în sărăcie extremă, comparând cheltuielile de consum pe adult echivalent cu pragul sărăciei bazat pe consumul alimentară (278,52 lei). Comparând anul 2005 cu 2004 se poate observa că numărul persoanelor al căror consum pe adult echivalent se află mai jos atât de pragul sărăciei absolute cât și de pragul sărăciei extreme, putem constata că pragul sărăciei relative a crescut cu 3%. Această creștere se datorează în mare parte evoluției ascendente a ratei sărăciei din mediul rural.

Pe lângă indicii sărăciei absolute și sărăciei extreme există și alți indicatori cu referire la sărăcie, cum ar fi profunzimea și severitatea, care au demonstrat tendințe asemănătoare. Profunzimea sărăciei măsoară deficitul de venit ale persoanelor sărace în raport cu pragul sărăciei. Cu cât este mai mare coeficientul profunzimei sărăciei la un anumit prag al sărăciei cu atât este mai mare decalajul între veniturile celor săraci și pragul sărăciei [12]. Dacă calculăm severitatea sărăciei, atunci o pondere mai mare este atribuită celor mai sărace gospodării casnice. Acest indicator reflectă inegalitatea între săraci. În perioada 1998 – 2004 profunzimea sărăciei absolute și a celei extreme a fost în descreștere, pe când în anul 2005 în comparație cu 2004 se observă o creștere a deficitului de venituri al persoanelor sărace în raport cu pragurile sărăciei. Adâncirea gradului de sărăcie va avea repercursiuni și asupra tuturor sferelor de activitate în societate.

Șomajul la fel ca și sărăcia afectează spiritul de echitate. În condițiile unei economii de piață modernă șomajul ca formă de dezechilibru pe piața muncii poate fi considerat drept unul din indicatorii principali ai funcționalității pieții muncii. Totodată reeșind din faptul că piața muncii reprezintă un subsistem principal al economiei naționale, iar funcționarea acesteia este strâns legată de procesele ce se desfășoară și pe alte piețe precum piețele bunurilor și serviciilor, piețele de capital, piața monetară etc., șomajul reprezintă unul din indicatorii macroeconomici cheie, dar și un indice specific de evaluare a politicilor economice promovate de stat, a ideologiei și moralei societății. Rata șomajului poate fi considerată și un indicator al dezvoltării sociale, or, piața muncii conține o componentă socială destul de importantă. Șomajul poate fi considerat și o cauză principală a sărăciei și inechității sociale. Într-adevăr, persoanele care nu sunt încadrate în câmpul muncii au un venit mai mic, ocazional, și prin urmare, sunt supuse unui risc mai mare de a fi sărace și nedreptățite. Desigur, șomajul este un fenomen firesc al economiei de piață. Iar scopul politicilor anti-șomaj constă nu în eradicarea lui definitivă, ci mai degrabă în gestionarea lui, adică menținerea unui nivel al șomajului acceptabil pentru asigurarea echilibrului economic și social, precum și

evitarea formelor nedorite de șomaj. Nivelul extrem de mic atât a șomajului real cât și a celui înregistrat este o trăsătură distinctivă a pieței muncii din Republica Moldova la etapa actuală. Astfel reducerea numărului de șomeri în rândul populației economic activă de la 1,5% în 1999 până la 0,2% în 2007 și a șomajului înregistrat de la 44% în 1999 la 5,1% în 2007 nu reflectă tabloul real al problemei, ci se prezintă rezultatul promovării unei politici cu caracter administrativ, a unor politici orientate spre o diminuare continuă a acestui fenomen de pe piața muncii [13].

Referințe bibliografice

1. A se vedea: Мальцев Г.В. Социальная справедливость и право. Москва. 1977 стр.28
2. A se vedea: Агудов В.В. Научный аспект содержания понятия «справедливость»//Свобода и справедливость: Диалог мировоззрений. Нижний Новгород 1993 стр. 44-46
3. IDU calculat de ONU și care înglobează o sinteză a principalilor parametri sociali (demografie, învățământ, sănătate și standarde de viață), constituind drept bază pentru analizele comparative internaționale.
4. Raportul Național al Dezvoltării Umane. Republica Moldova 2000. Chișinău, 2000, p. 112
5. (I) transformarea cetățenilor în proprietari reali - calitate care ar fi asigurat o sporire a veniturilor acestora; (II) obținerea unor venituri substanțiale în buget în urma vânzării patrimoniului; (III) atragerea masivă a investițiilor locale și străine; (IV) modernizarea economiei, sporirea competitivității mărfurilor și serviciilor; (V) asigurarea unor ritmuri accelerate de creștere economică; (VI) crearea clasei mijlocii - baza existenței în stat a unei societăți democratice și stabile.
6. Indicii corupției „Transition”. Transparency International, Octombrie, 1999, p. 2.A se vedea :
7. A se vedea : “Consolidarea capacităților naționale de combatere a corupției în Republica Moldova și programul național “Anti-Corupție”
8. - Legea pentru ratificarea Convenției civile privind corupția,

- nr.542-XV din 19 decembrie 2003;
- Legea pentru ratificarea Conventiei penale privind coruptia, nr.428-XV din 30 octombrie 2003;
- Legea privind aderarea Republicii Moldova la Grupul de State contra Coruptiei (GRECO), nr.297-XV din 22 iunie 2001;
- Legea cu privire la combaterea coruptiei si protectionismului, nr.900-XII din 27 iunie 1996;
- Legea cu privire la prevenirea si combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului, nr.633-XIV din 15.11.2001;
- Legea cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice si a Coruptiei; nr.1104-XV din 6 iunie 2002;
- Legea privind aprobarea Strategiei de Crestere Economica si Reducere a Saraciei, nr.398-XV din 02.12.2004;
- Hotarârea Parlamentului pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire si combatere a coruptiei si Planului de actiuni pentru realizarea acesteia, nr.421-XV din 16.12.2004;
- Hotarirea Guvernului cu privire la Programul de stat de combatere a criminalității si corupției pentru anii 2003-2005 nr.1693 din 27 decembrie 2002;
- Hotarârea Guvernului cu privire la aprobarea Planului de masuri pentru combaterea coruptiei si asigurarea suprematiei legii; nr.1377 din 18 noiembrie 2003;
- Decretul Presedintelui Republicii Moldova privind constituirea Consiliului Coordonator in problemele combaterii coruptiei si criminalitatii; nr.57 din 28 mai 2001;
- Decretul Presedintelui Republicii Moldova privind constituirea Grupului de monitorizare pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire si combatere a corupției si a Planului de acțiuni pentru realizarea ei; nr.2231-III din 17 februarie 2005.

9. SISI „Opinia”, Monitoring-ul sociologic „Barometrul societății”

10. Potrivit Buletinului Informativ salariul real s-a majorat circa cu 9%. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 1959 lei și a crescut față de aceeași perioadă a anului 2007 cu 21%, în sectorul real al economiei – 2825 lei și a crescut cu 23% față de perioada anului precedent.Republica Moldova a înregistrat pe

parcursul anului 2008 un nivel al inflației de 7,3 la sută în comparație cu anul 2007, când prețurile de consum au crescut cu 13%

(Sursa:<http://www.agravista.md/article/50351/index.html>)

11. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare a calculat coeficientul GINI din 1994 (0,379) în permanentă creștere până în 2004 (0,404)
12. De exemplu, profunzimea ratei sărăciei cu referire la rata sărăciei extreme a fost de 4% în anul 2005, ceea ce înseamnă că diferența dintre nivelul consumului mediu al săracilor și pragul sărăciei extreme este de 4%, adică ei au un deficit mediu de 11,0 lei.
13. Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară a înregistrat valoarea de 5,1%. S-au înregistrat disparități semnificative între rata șomajului la bărbați - 6,3% și la femei - 3,9%; în mediul urban - 6,9% față de mediul rural - 3,6%.(Sursa: Statistica Moldovei, Notă informativă FORȚA DE MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA - OCUPARE ȘI ȘOMAJ Anul 2007)

CONTINUITATEA ȘI DISCONTINUITATEA DINTRE MORALA INDIVIDUALĂ ȘI CEA PUBLICĂ

Nicolae Gortopan, doctor, conferențiar
Daniel Gortopan, masterand

În paginile ce urmează ne vom opri nu atât asupra propriilor noastre antipatii sau simpatii filosofice cât asupra unor probleme de ordin moral pe care le considerăm că sunt de primă importanță în condițiile actuale pentru Republica Moldova.

S-ar putea ca în urma celor relatate de noi să ajungem împreună cu cei ce vor avea răbdarea să citească aceste rânduri la concluzia, că nu e chiar atât de ușor să găsești soluții care ar înlătura dificultatea problemelor discutate. Tot ce intenționăm să facem e să